

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WYŻSZA SZKOŁA **WŚG**
GOSPODARKI
W BYDGOSZCZY

www.wsg.byd.pl

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek - najlepsza inwestycja!

materiały do zajęć z przedmiotu:

ETYKA ZAWODU

realizowanego w ramach projektu 3.3.2.

***„Nowe kompetencje - nowe możliwości
nauczyciela przedmiotów zawodowych”***

studia podyplomowe: Przygotowanie Pedagogiczne
opracował: mgr Przemysław Ziótkowski

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy
85-229 Bydgoszcz, ul. Naruszewicza 11
tel. 52 567 07 07 : e-mail: pp @byd.pl : www.pp.wsg.byd.pl

Etyka zawodu nauczyciela

2011-10-01

Etyka

* System wartości i norm postępowania, obowiązujący w danej zbiorowości.

* Etyka zawodowa nauczycieli dotyczy postawy nauczyciela, jego kultury, osobistej odpowiedzialności, wrażliwości, samokrytycyzmu, uczciwości, hierarchii wartości, światopoglądu, wiedzy i kompetencji.

* Kodeks etyki nauczycielskiej proponowany przez Polskie Towarzystwo Nauczycieli określa słowa:
„Nauczycielu dobry, prawdę czyni w miłości” i ma stanowić inspirację i zachętę do troski i odpowiedzialności za podjęte przez niego powołanie, ma uwrażliwiać sumienia a jednocześnie przestrzegać przed popełnianiem błędów pedagogicznych.”

2011-10-01

Wg T. Piłcha istnieją trzy główne zasady normatywne społecznego funkcjonowania nauczyciela:

1. Nauczyciel działa w świecie dobra - oznacza to, że jego aktywność ma intencję tworzenia dobra dla innego człowieka przy użyciu godziwych środków
2. Działalność wychowawcza to racjonalna nadzieja - oznacza to, że nauczyciel musi wierzyć w postęp moralny, w sens swojej pracy i własne posłannictwo.
3. Trwały, niesprzeczny system wartości i przeświadczeń moralnych.

2011-10-01

Piłch wyróżnił dwa komponenty władzy nauczyciela:

1. Władza zarządzania zewnętrznego - czyli posługiwanie się dyscypliną, nadzorem nad poleceniami wykonywanymi przez uczniów
2. Władza tworzenia - czyli kierowanie ludzkimi dążeniami, światem emocji i wartości

2011-10-01

Piłch wyróżnia dwa elementy zasady życzliwości do wychowanków, na których powinien opierać się nauczyciel

1. Etyczna akceptacja ucznia bez względu na jego walory
2. Racjonalna, trzeźwa ocena osoby wychowanka

2011-10-01

Powszechne uznanie, szacunek, budowanie autorytetu i uzyskiwanie sukcesów w pracy nauczyciel osiąga poprzez cechy osobowościowe, którymi są:

- *zgodność własnego postępowania z głoszonymi ideami,
- *sprawiedliwość,
- *rzetelna wiedza, dobre przygotowanie do lekcji,
- *życzliwość, zrównoważenie emocjonalne,
- *czynniki zewnętrzne (schludny wygląd, dobra prezencja)

2011-10-01

Józef Pielachowski prezentuje 10 „mądrości nauczycielskich”:

1. Wiem, że przyszłość moich wychowanków w dużym stopniu zależy ode mnie.
2. Nigdy nie poniżam godności ucznia. Poniżony zawsze odpłaca złem.
3. W konflikcie z uczniami nie gorączkuje się, jestem sędzią a nie stroną.
4. Nie lekceważę własnych poleceń, zawsze kontroluję ich wykonanie.
5. Jestem cierpliwy, uczniowie mają prawo myśleć i działać wolniej ode mnie.
6. Lekcja jest dla uczniów - nie dla mnie. Mój sukces powstaje tylko z sukcesów moich uczniów.
7. Nie jestem nieomylny. Mądrość polega na przyznaniu się do błędów i naprawieniu go.
8. Autorytet nie polega na wzbudzaniu strachu, lecz na kompetencji, sprawiedliwości, konsekwencji wymagań.
9. Wymagania nie wykluczają życzliwości; nie zręczę, nie pouczam, czyn jest lepszy od mówienia, przykład lepszy od instrukcji.
10. Nie spodziewam się powierzonej wdzięczności wychowanków. Jeśli zaszczylił mnie, będę mi wdzięczny przez całe życie.

2011-10-01

* **autorytet moralny** odnosi się on do norm i zasad postępowania wobec uczniów

* **intelektualny** który dotyczy wiedzy i specjalności zawodowej.

* **autorytet wewnętrzny** (gdy uczniowie dobrowolnie podporządkowują się nauczycielowi i wysoko cenią jego właściwości osobowe). W zachowaniu uczniów można zauważyć uznanie, życzliwość, podziw, chęć współdziałania.

* **autorytet zewnętrzny** (uczniowie podporządkowują się nauczycielowi, nie z wewnętrznego przekonania, ale ze strachu, obowiązku, polecenia).

Innym podziałem autorytetu jest

* **wyzwalanie** (polega na łatwym wyzwaniu energii twórczej, mobilizacji do działania, wytrwałości w dążeniu do celu, realizacji zainteresowań, zapału)

* **ujarzmianie** (wyzwała w uczniach poczucie przymusu, bunt, łatwą rezygnację zamierzonych celów, niechęć do działania, strach i obawę przed nauczycielem).

2011-10-01

"Jakim jestem nauczycielem?", które proponuje ks. M. Rusiecki. Pytamy siebie:

1. Czym tak naprawdę imponuje swoim uczniom?
2. W jaki sposób zabezpieczam się przed rutyną?
3. Na ile udało mi się uratować radość płynącą z wykonywanej pracy?
4. W jakim stopniu pogłębiam swoją wiedzę?
5. Ile mam cierpliwości w tłumaczeniu, upominaniu, przekonywaniu?
6. Jak rozumiem tolerancję i jaki daję jej wyraz?
7. Jak oddziałuję na grono nauczycielskie?
8. Co inni mogą odczytać z mojego zachowania?
9. Na ile jestem przekonany, że jako nauczyciel mam najpiękniejszą misję do spełnienia? Na ile stoję na wysokości zadania?

2011-10-01

W etyce zawodu nauczycielskiego należy pamiętać o normach moralnych regulujących współpracę i współżycie w zespołach nauczycielskich.

- * Warunkiem bowiem powodzenia w pracy wychowawczej jest utrzymanie właściwej atmosfery w gronie nauczycielskim.
- * Ważną rzeczą jest dbałość o autorytet zawodu oraz konieczność obdarowania dyskrecją przebiegu posiedzeń Rady Pedagogicznej, rozmów, spraw służbowych i życia prywatnego kolegów.
- * Należy dbać o to, aby dobra sława zawodu, którą podtrzymujemy na zewnątrz, znajdowała pokrycie w rzeczywistości, aby wzajemny szacunek i życzliwość panowały między nauczycielami naprawdę.
- * Konflikty szybko przenikają do dzieci i młodzieży oraz środowiska, obniżając nie tylko prestiż danego zespołu nauczycielskiego, ale także efekty jego pracy.
- * Każdy nauczyciel powinien mieć świadomość własnych niedociągnięć, ułomności i wad zawodowych.

2011-10-01

Praca nauczycielska wykonywana przez dłuższy czas w niesprzyjających warunkach może wywołać u niektórych osób specyficzne ułomności charakteru

- * Apodyktyczność i upór,
- * Osłabienie samokrytycyzmu i uwielbienie,
- * Pozerstwo i afektacja,
- * Drobnostkowość,
- * Skłonność do plotkarstwa i intryg,
- * Nadwrażliwość,
- * Znieczulenie, ograniczenie aktywności do minimum.

2011-10-01

7 zasad dla pedagoga - nauczyciela potrzebnych w kontakcie z uczniami:

- * zasada podmiotowości,
- * zasada szanowania prywatności ucznia,
- * zasada pluralizmu - otwarcia na inność,
- * zasada równych szans - czyli, że nauczyciel wystuchuje uczniów a nie wychodzi z założenia, iż wie najlepiej,
- * zasada najmniejszej interwencji - ingerowanie w życie i sprawy jednostki tylko o tyle, o ile sama ona tego pragnie,
- * zasada nadrzędności dobra indywidualnego nad dobrem kolektywnym,
- * zasada traktowania człowieka jako osoby wolnej, zdolnej do dokonywania wyborów

2011-10-01

Kodeks etyczny nauczyciela (wg Jana Kropiwnickiego)

- * Pamięta że wychowuje przede wszystkim własnym przykładem
- * Pamięta że uczeń - nawet najmniejszy - jest CZŁOWIEKIEM
- * Postępuje zgodnie ze swoimi słowami
- * Nigdy nie zapomina że szkoła - a więc i on - jest dla ucznia. Gdyby nie było uczniów, byłby niepotrzebny
- * Uczy nie dla wiedzy, ale dla życia
- * Jeśli nie kocha dzieci - powinien zmienić zawód
- * Traktuje wszystkich uczniów równo
- * Ocenia sprawiedliwie, uwzględniając jednak wkład pracy ucznia
- * Nigdy nie poniża godności ucznia
- * Pamięta że w każdej chwili spędzanej z uczniami jest wychowawcą
- * Nie próbuje być Silaczką - dąży do profesjonalizmu
- * Uczy się od lepszych od siebie, a słabszym pomaga
- * Nie traktuje rodziców uczniów protekcyjnie
- * Korzysta z doświadczeń innych i dzieli się własnymi
- * Wie, że niesprawdzona na czas klasówka jest rodzajem oszustwa
- * Myśli samodzielnie, umie działać wspólnie
- * Ma świadomość, że niezależnie od swojej specjalności zawsze jest również nauczycielem języka ojczystego
- * Wie, że niektóre dzieci są jak zaszyfrowane zamki, stara się do nich dobrać właściwy klucz
- * Ma świadomość że niektórzy uczniowie mogą go przerosnąć
- * Dbą o swój wygląd zewnętrzny - to jeden ze środków wychowawczych
- * Okazuje uczniom i innym nauczycielom życzliwość
- * Zostawia własne problemy w domu
- * Pamięta że jego uśmiech pozwala uczniom traktować pobyt w szkole jako znośniejszy

2011-10-01

Kanon wartości osobowych i zasad etyki pedagogicznej

- *zasada prawdy
- *zasada dobra dziecka
- *zasada przykładu
- *zasada więzi emocjonalnej z wychowankiem
- *zasada poszanowania osobowości wychowanka
- *zasada profesjonalizmu w wychowaniu, opiece i nauczaniu

2011-10-01

* UCZEŃ AWANTURNIK - prowokuje tych, u których spodziewa się wywołać największe zainteresowanie, zachowuje się w sposób prowokujący nas do uspokajania. Nasza reakcja, szczególnie taka, która jest dla ucznia nieprzyjemna, powoduje iż gromadzi on w sobie coraz więcej złości, która w pewnym momencie musi zostać wyładowana poprzez agresję w stosunku do kolegów. Uczniowi niejako zależy na tym, aby być karconym, dzięki temu czuje się usprawiedliwiony w swoim zachowaniu, utwierdza się w przekonaniu, że to on jest ofiarą.

* POSTĘPOWANIE

- * gdy uczeń awanturuje się prawie na każdej lekcji i tradycyjne metody uciszania nie skutkują, należy ucznia zaprosić na rozmowę po lekcji,
- * gdy dojdzie do rozmowy w cztery oczy, mówimy uczniowi o "grze", o tym, jak bardzo przeszkadza ona w pracy i jak niekorzystnie wpływa na relacje międzyludzkie,
- * w rozmowie z uczniem przyrównujemy szkołę do supermarketu, w którym kupuje się za darmo. Można nie lubić sprzedawcy i przez to nie wziąć sobie słodyczy, ale można też, ignorując swa niechęć do niego, częstować się do woli.

2011-10-01

***UCZEŃ BŁAZEN** - uczeń przedrzeźnia nauczyciela, ale podczas jego nieobecności; prawdopodobnie nie ma zamiaru sprawienia mu przykrości, raczej zależy mu na byciu w centrum uwagi swoich rówieśników.

***POSTĘPOWANIE** - można pochwalić talenty aktorskie ucznia.

2011-10-01

***UCZEŃ DRAŻLIWY** - zwykle ma jakiś kompleks, do którego się nie przyznaje i gdy podczas lekcji powstanie sytuacja, która dotyka sfer mogących go zdemaskować, reaguje wyrzutem ("Co się mnie Pan/Pani czepia?!") czy wręcz agresją.

***POSTĘPOWANIE** - znaleźć drażliwy punkt ucznia i pomóc mu w poradzeniu sobie z kompleksami.

2011-10-01

***UCZEŃ, KTÓRY WYMUSZA** - w rozmowie z nauczycielem w różnych sytuacjach uczeń używa słów: "nikt mnie nie zmusi", "musi mnie Pan/Pani,,

***POSTĘPOWANIE** - można przypomnieć uczniowi o obowiązujących regułach na danym przedmiocie lub w szkole. Jeśli to nie wystarczy, należy pozwolić, by uczeń odczuł konsekwencje nieprzestrzegania reguł.

2011-10-01

*UCZEŃ NIEZDARA - ciągle coś upuszcza, wpada na innych, zaraz potem przeprasza. Gdy ktoś na to zareaguje krzykiem, często śmieje się mówiąc "przecież tego nie chciałem". Są to działania specjalnie pozorowane na wypadek, a w rzeczywistości złośliwe wymierzone przeciw komuś.

*POSTĘPOWANIE można zakazać uczniowi dotykania rzeczy innych uczniów,

*na skargę ucznia, że to niesprawiedliwe, że ktoś na niego krzyknął, bo przecież on nie chciał - można zareagować słowem: "rzeczywiście".

2011-10-01

*ZABAWA W "GŁUPIEGO" - prawdopodobnie z dzieciństwa wyniósł uczeń doświadczenie, że największą uwagę zwraca na siebie wtedy, gdy robi coś głupiego. Uczeń poszukuje audytorium, robi na tyle coś głupiego, że ludzie martwią się o jego zdrowie, audytorium śmieje się z niego, "głupi" uśmiecha się.

*POSTĘPOWANIE można zastosować metody jak w przypadku "awanturnika",

*gdy mamy pewność, że jest to tego typu gracz w rozmowie w cztery oczy zapytać "Kiedy po raz pierwszy zaczęłaś zachowywać się tak, aby twoi rodzice pomyśleli, że jesteś głupi?"

2011-10-01

Zasady ogólne etyki nauczycielskiej

1. Nauczyciel powinien stanowić wzór osobowości prawej i szlachetnej, wrażliwej i odpowiedzialnej, o postawie otwartej na drugiego człowieka.
2. Podstawowym zadaniem nauczyciela jest troska o dobro ucznia.
3. Nauczyciel uczciwie i rzetelnie przekazuje wiedzę zgodną z prawdą.
4. Nauczyciel szanuje godność ucznia i studenta w procesie kształcenia i wychowania.
5. Nauczyciel szanuje autonomię ucznia i studenta oraz jego rodziny.
6. Nauczyciel stoi na straży realizacji chrześcijańskich wartości moralnych, uczy i wychowuje własną postawą i przykładem.
7. Nauczyciel jest tolerancyjny wobec innych przekonań religijnych i światopoglądów, respektujących ład społeczny i moralny.
8. Nauczyciel w duchu prawdy uczy zasad współżycia społecznego i miłości Ojczyzny.
9. Nauczyciel wprowadza ucznia i studenta w dziedzictwo kulturowe narodu polskiego oraz uczy poszanowania kultury innych narodów.
10. Nauczyciel wychowuje w szacunku dla każdego życia ludzkiego, we wszystkich fazach jego rozwoju, od poczęcia po naturalny kres.
11. Nauczyciel uczy kultury współżycia ze światem przyrody.
12. Nauczyciel, kierując się dobrem ucznia i studenta, wybiera odpowiednie metody, formy oraz środki nauczania i wychowania, stosuje obiektywne kryteria oceny z uwzględnieniem zasady indywidualizacji.
13. Powinnością moralną nauczyciela jest stałe podnoszenie swych kwalifikacji zawodowych.
14. Nauczyciela obowiązuje tajemnica zawodowa.

2011-10-01

Zasady szczegółowe etyki nauczycielskiej

A) Nauczyciel wobec ucznia

1. Nauczyciel szanuje godność ucznia jako osoby, akceptuje go, uznaje jego prawa, rozwija samodzielność myślenia i refleksyjność oraz pozwala mu wyrazić własne poglądy.
2. Nauczyciel pamięta, że pierwszym i głównym wychowawcą dzieci są rodzice, szanuje ich prawa oraz wspina się w procesie wychowania.
3. Nauczyciel troszczy się o wszechstronny i harmonijny rozwój ucznia w sferze intelektualnej, duchowej, moralnej, estetycznej, fizycznej oraz społecznej.
4. Nauczyciel traktuje indywidualnie każdego ucznia, starając się rozumieć i wspomagać jego możliwości i potrzeby. Szczególną troską otacza osoby niepełnosprawne.
5. Nauczyciel poprzez działania pedagogiczne i własną postawę wspomaga ucznia w procesie integralnego rozwoju i doskonalenia oraz czyni ich współuczestnikami i współodwrotnymi tego procesu.
6. Nauczyciel pobudza ucznia do odkrywania wewnętrznych źródeł jego własnych możliwości i zdolności oraz inspirowa i pomaga w poszukiwaniu i wyborze tego, co dobre dla jego rozwoju i doskonalenia osobistego.
7. Nauczyciel wychowuje ucznia do odpowiedzialności za własne czyny i poniesienia konsekwencji dokonanych wyborów.
8. Nauczyciel uczy zasad kultury osobistej oraz wpływa na kształtowanie postaw prospołecznych ucznia.
9. Nauczyciel wychowuje swoich uczniów w duchu współdziałania i współ życia w grupie oraz w zespole, ucząc jednocześnie pozostawiania zasad szacunku i współzawodnictwa.
10. Stosunek nauczyciela do ucznia powinien cechować bystrość, wyrozumiałość i cierpliwość, a jednocześnie stanowczość i konsekwencja w stosowaniu ustalonych kryteriów wymagań.
11. Nauczyciel obowiązuje obiektywizm, sprawiedliwość, bezstronność i szacunek w traktowaniu i ocenie każdego ucznia bez względu na pokolenie.
12. Nauczyciel obowiązuje poprawne relacje interpersonalne z uczniami i ich rodzicami.
13. Nauczyciel nie wykorzystuje dla własnych korzyści swojej pozycji zawodowej w szkodliwy dla uczniów i ich rodziców. Nie wolno mu stosować wobec uczniów wyznisk, drwin, ośmieszania, karpienia lub nacisku psychicznego.
14. Jednym z zadań nauczyciela jest ukazywanie zagrożeń płynących z nacisków parterów społecznych.
15. Nauczycielowi nie wolno rozpowszechniać negatywnych informacji o uczniu i jego środowisku rodzinnym ani ujawniać powierzonych mu w zakresie zajęć, z wyjątkiem sytuacji wyjątkowo koniecznych, nie spełniających tego celu ucznia lub szkoły.

2011-10-01

Zasady szczegółowe etyki nauczycielskiej

B) Nauczyciel wobec pracowników oświaty

1. Nauczyciel wraz z nadzorem pedagogicznym i innymi pracownikami oświaty powinien tworzyć zespół ludzi wspomagających się w realizacji wspólnego celu, jakim jest nauczanie i wychowanie. Tworzenie grup nacisku dla obrony własnych korzyści jest niemoralne.
2. Nauczycieli powinny łączyć więzy koleżeństwa, współpracy, pedagogicznej solidarności i szlachetnego współzawodnictwa.
3. Nauczyciel doświadczony winien otoczyć opieką nauczycieli rozpoczynających pracę, służąc im radą i pomocą. Nauczyciel młodszy winien okazywać szacunek i uznanie kolegom z dłuższym stażem pracy.
4. Nauczyciel nie powinien podważać autorytetu innych nauczycieli i pracowników oświaty. Wszelkie uwagi o dostrzeżonych błędach w ich postępowaniu powinien najpierw przekazać bezpośrednio zainteresowanym.
5. Nauczyciel zobowiązany jest do nie rozpowszechniania informacji z posiedzeń rad pedagogicznych.
6. Nauczyciele pełniący funkcje w nadzorze pedagogicznym zobowiązani są kierować się w swojej działalności zasadami niniejszego Kodeksu.

2011-10-01

Zasady szczegółowe etyki nauczycielskiej

C) Nauczyciel wobec swoich praw i obowiązków

1. Moralnym obowiązkiem nauczyciela jest sumienne i rzetelne wykonywanie swych zadań dydaktycznych i wychowawczych.
2. Nauczyciel, mając prawo do godziwego wynagrodzenia, nie uzależnia od niego jakości swej pracy.
3. Nauczyciel kieruje się takimi samymi zasadami etycznymi zarówno w życiu prywatnym, jak i zawodowym.
4. Nauczyciel nieustannie pracuje nad swym wszechstronnym rozwojem.
5. Nauczyciel, doceniając rangę i doniosłość swojej społecznej roli, dąży do moralnej naprawy i rozwoju narodu polskiego oraz całego społeczeństwa.
6. Nauczyciela powinna cechować wysoka kultura osobista, a zwłaszcza kultura języka ojczystego.
7. Nauczyciel ma prawo do rzetelnej, zgodnej z prawdą, obiektywnej, uzasadnionej merytorycznie oceny swojej pracy. Ujemna opinia o pracy nauczyciela nie może mieć cech zniesławienia.
8. Nauczyciel oceniany ma prawo wyboru i powołania specjalisty do komisji oceniającej jego pracę.
9. Nauczyciel ma prawo do obrony swoich praw, zadań i obowiązków oraz do sprostowania nieustusznej lub krzywdzącej go opinii.

2011-10-01

Zasady szczegółowe etyki nauczycielskiej

D) Nauczyciel wobec nauki

1. Nauczyciel, bez względu na okoliczności, ma obowiązek głoszenia i bronięcia prawdy w nauce.
2. Nauczyciel ma obowiązek przekazywania uczniom i studentom swojej wiedzy zgodnie z prawdą naukową i z własnym sumieniem.
3. Nauczyciel powinien ujawniać i prostować wszelkie błędne informacje naukowe podawane do publicznej wiadomości.
4. Nauczyciel, korzystając z cudzych dzieł, opracowań i badań powinien być w zgodzie z prawem autorskim i dobrymi obyczajami obowiązującymi w pracy naukowej.
5. Nauczyciel winien przestrzegać zasady wolności w prowadzonych badaniach naukowych oraz w głoszeniu własnych poglądów. Badania naukowe, które naruszają zasady etyczne oraz godność i życie człowieka są niemoralne i niedopuszczalne.
6. Nauczyciel zapoznający się z najnowszymi osiągnięciami w nauce powinien odnosić się do nich z umiarem, krytycyzmem oraz odpowiedzialnością, wprowadzając do swojej pracy tylko te innowacje, które służą realizacji celu, jakim jest pozytywny rozwój moralny, duchowy, intelektualny i fizyczny ucznia oraz studenta.
7. Nauczyciel powinien dzielić się zdobytym doświadczeniem i wiedzą z innymi nauczycielami.
8. Nauczyciel winien uczestniczyć w różnych formach kształcenia i doskonalenia.
9. Wskazane jest, aby nauczyciel rozpowszechniał swoje osiągnięcia poprzez różne formy publikacji, przy zachowaniu swych praw autorskich. Publikacje nauczycieli powinny być obiektywne, rzetelne, nacechowane troską o dobro nauki i człowieka.
10. Nauczyciel może zdobywać stopnie specjalizacji zawodowej i stopnie naukowe.
11. Nauczyciel w swojej pracy nie może być podporządkowany obowiązującej w państwie ideologii.

2011-10-01

Przyrzeczenie nauczycielskie

Ja, nauczyciel Rzeczypospolitej Polskiej, przyrzekam rzetelnie pełnić mą powinność nauczyciela i wychowawcy, dążyć do pełni rozwoju i doskonalenia osobowego tak własnego, jak i powierzonych mi uczniów, kształcić oraz wychowywać młode pokolenia w duchu umiłowania prawdy, człowieka i Ojczyzny, zgodnie z powszechnymi zasadami dobra i sprawiedliwości, strzec godności stanu nauczycielskiego i dbać o jego dobre imię.

2011-10-01

Literatura:

- * Chylewska-Barakat L., Barakat M., Nie ma magicznych recept przeciw przemocy. Edukacja i dialog nr 126/2001
- * Czerlenko F., Problem przemocy w szkole, Edukacja 1996 nr 1
- * Danilewska J., Agresja u dzieci. Szkoła porozumienia, WSiP 2002
- * Ellasz A., Temperament a osobowość, Ossolineum 1974
- * Frączek A., Agresja i przemoc wśród dzieci i młodzieży, "Remedium" 1997 nr 17
- * Gordon T., Wychowanie bez porażek, Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 1994
- * Hune M., Wisłowski D., Przyczyny współczesnej agresji, Opleka, wychowanie, terapia nr 1/2000
- * Ranschburg J., Lęk, gniew, agresja, WSiP, Warszawa 1980
- * Skorny Z., Psychologiczna analiza agresywnego zachowania się, Warszawa 1982
- * Stealau J., Rola temperamentu w rozwoju psychicznym, WSiP 1978
- * Etyka zawodu nauczyciela. Nauczanie etyki, praca zbiorowa pod red. K. Kaszyńskiego i L. Żuk - Lapińskiej, Zielona Góra 1995.
- * Kravciewicz Stanisław, Rozważania nad etyką zawodu nauczyciela, Warszawa 1987.
- * Meirieu Philippe, Moralne wybory nauczycieli. Etyka i pedagogika, przeł. T. Grzegorzczak, Warszawa 2001.
- * Pilch Tadeusz, Rozważania wokół etyki zawodu nauczyciela, [w:] Świat wartości i wychowanie, pod red. W. Szawczyka, Warszawa 1996.
- * Szawczyk K.: Wychowywać człowieka mądrego. Zarys etyki nauczycielskiej. PWN, W-wa 1999
- * Szawczyk K.: Psychosocjalne problemy nauczyciela, WSiP W-wa 1986.
- * Kodeks etyki nauczycielskiej, Polskie Towarzystwo Nauczycieli, W-wa 1997.
- * Problemy Oplekania-Wychowawcze (numery z 2001 i 2002r.).

2011-10-01

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Etyka zawodu nauczyciela

Nauczyciel jest w Polsce zawodem zaufania publicznego oraz zajęciem wywierającym szczególny wpływ na poszczególnych ludzi, ich grupy oraz społeczeństwo. Zawód nauczyciela postawić można obok zawodu lekarza, prawnika, czy dziennikarza, którym to od zawsze stawiało się i stawia wysokie wymagania natury moralnej.

Etyka z greckiego - *ethikos* - moralność: nauka o moralności, na ogół traktowana jako dyscyplina filozoficzna, której przedmiotem jest teoria dobra, a więc ustalanie, co jest dobre, a co złe z moralnego punktu widzenia (Okoń, 2007, s. 103).

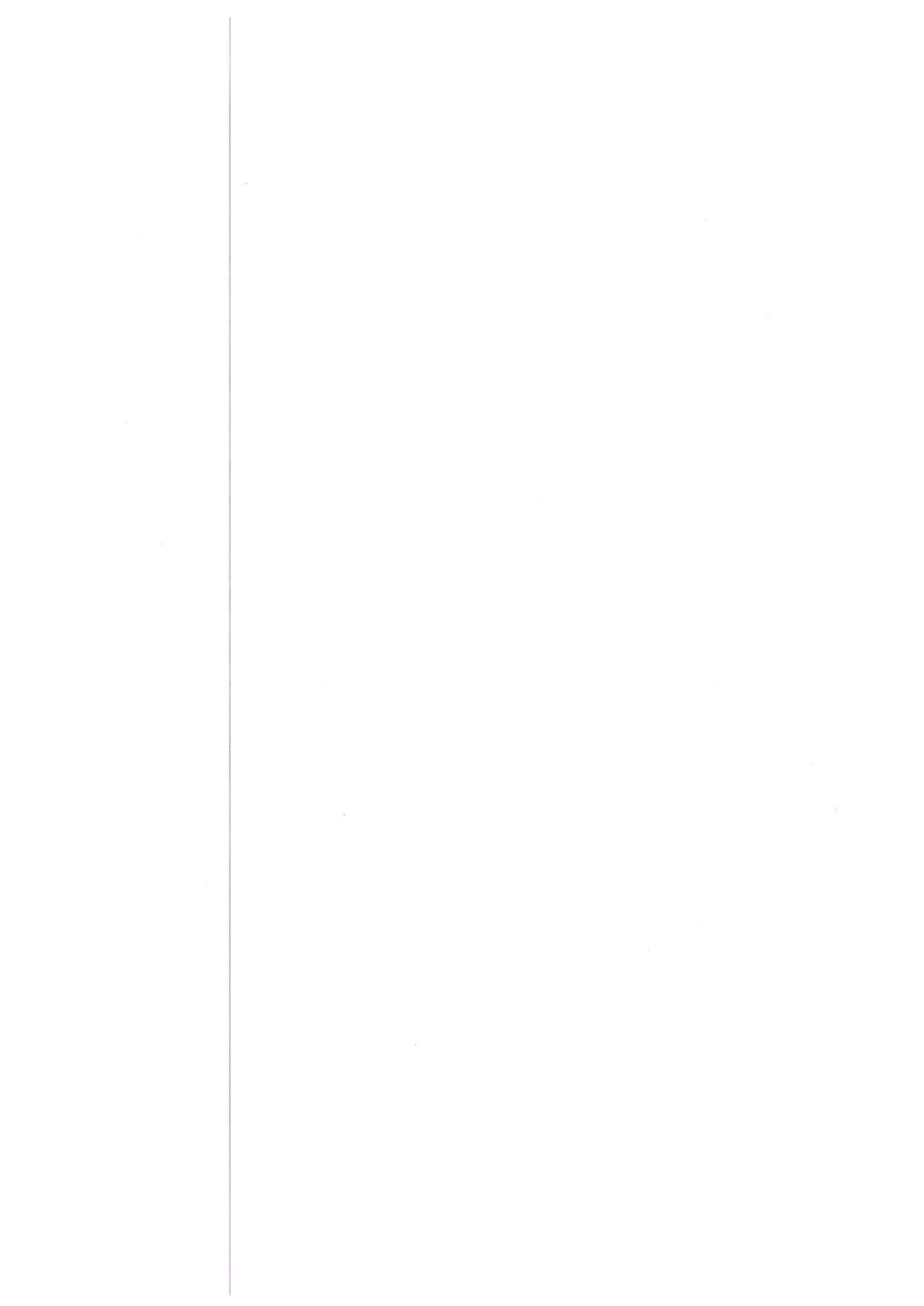
Etyka dzielimy na:

- aksjologia - ogólna teoria wartości, nauka o wartościach, wieloaspektowe rozważania teoretyczne dotyczące pojęcia wartości, wywodzące się z etycznych koncepcji dobra,
- deontologia - nauka o powinnościach i obowiązkach, a także pogląd przeciwstawny konsekwencjalizmowi - jeśli chce się osiągnąć dobry rezultat, należy do niego dojść dobrą drogą (Tamże).

Pierwszym słowem z jakim wiąże się etyka jest „moralność”. Moralność to ukształtowana w człowieku, poprzez rozwój moralny, regulacji ludzkich działań na poziomach: człowiek - człowiek, człowiek - zwierzę, człowiek - środowisko według kryterium dobra i zła, posługująca się w tym celu zespołem norm oraz stanowiąca główny przedmiot zainteresowań etyki; pełni funkcję poznawczą – pozwalając dzięki przyswojonym (lub wykształconym) nakazom i zakazom na funkcjonowanie w społeczeństwie - oraz funkcję wychowawczą - mając pozytywny wpływ w procesie wychowania człowieka.

Kolejnym istotnym terminem dla zagadnienia etyki zawodu nauczyciela jest pojęcie „wartości moralnej” jest kreowana przez człowieka na skutek uznania danego komponentu rzeczywistości, w jakiej jednostka ludzka egzystuje, za pożądany (wartość pozytywna) - bądź też niepożądany (wartość negatywna) - ze względu na realizację głównego celu jej działalności; posiada status obiektywny, stanowi podstawę norm moralnych oraz podlega wpływowi opinii społecznej.

Pojęcie normy, stanowi kolejny, ważny dla etyki termin. Norma moralna jest przepisem, przybierającym charakter imperatywu, mogącym mieć charakter ogólny lub szczegółowy, mającym swe źródło w wartości moralnej, regulującym ludzkie działanie,

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

uzasadnianym za pomocą oceny moralnej, będącym nośnikiem pozytywnego lub negatywnego ładunku emocjonalnego.

Najlepszym określeniem etyki nauczycielskiej jest preambuła Kodeksu Etyki Nauczycielskiej opracowanego przez Polskie Towarzystwo Nauczycieli (http://www.filozofia-moja.republika.pl/kodeks_nauczycieli.pdf).

Kodeks Etyki Nauczycielskiej jest monitem do wszystkich nauczycieli, aby w życiu i pracy zawodowej kierowali się zasadami moralnymi, prawdą i dobrem. Z powołaniem nauczyciela wiąże się nierozdzielnie rola wychowawcy. Zadaniem nauczyciela jest pobudzanie i wspieranie wszechstronnego rozwoju i doskonalenia ucznia oraz studenta jako osoby obdarzonej godnością. Jest to możliwe tylko wówczas, gdy nauczyciel w swoim postępowaniu kieruje się zasadami miłości i służby.

Od wysiłku wychowawczego nauczycieli zależy właściwe rozumienie wartości moralnych i docenianie ich wielkiej wagi w życiu każdego człowieka. Od pracy nauczycieli zależy w dużej mierze, jacy będą obywatele Rzeczypospolitej, jej siła i pomyślność. Kodeks ten oparty jest na wartościach chrześcijańskich, które są podstawowe, uniwersalne i niepodważalne.

Celem i zadaniem kodeksu jest uświadomienie nauczycielom wagi moralnego wymiaru ich pracy oraz wezwanie do podjęcia pracy nad sobą, aby przywrócić zawodowi pedagoga należny prestiż społeczny. Etyka nauczycielska kierowana jest zasadami, według których powinien postępować wychowawca, aby wychować człowieka mądrego.

Zasady ogólne etyki nauczycielskiej - na podstawie kodeksu:

- nauczyciel powinien stanowić wzór osobowości prawej i szlachetnej, wrażliwej i odpowiedzialnej, o postawie otwartej na drugiego człowieka,
- podstawowym zadaniem nauczyciela jest troska o dobro ucznia i studenta,
- nauczyciel uczciwie i rzetelnie przekazuje wiedzę zgodną z prawdą,
- nauczyciel szanuje godność ucznia i studenta w procesie kształcenia i wychowania,
- nauczyciel szanuje autonomię ucznia i studenta oraz jego rodziny,
- nauczyciel stoi na straży realizacji chrześcijańskich wartości moralnych, uczy i wychowuje własną postawą i przykładem,

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

- nauczyciel jest tolerancyjny wobec innych przekonań religijnych i światopoglądów, respektujących ład społeczny i moralny,
- nauczyciel wychowuje w szacunku dla każdego życia ludzkiego, we wszystkich fazach jego rozwoju, od poczęcia po naturalny kres,
- nauczyciel uczy kultury współżycia ze światem przyrody,
- nauczyciel, kierując się dobrem ucznia i studenta, wybiera odpowiednie metody, formy oraz środki nauczania i wychowania, stosuje obiektywne kryteria oceny z uwzględnieniem zasady indywidualizacji,
- powinnością moralną nauczyciela jest stałe podnoszenie swych kwalifikacji zawodowych, obowiązuje go tajemnica zawodowa.

Zasady etyki pedagogicznej sformułował także Janusz Homplewicz:

- zasada prawdy - oznacza zgodność słowa z czynem. Dziecko ma prawo do prawdy. Zaś na samym początku, prawdą u dziecka i wychowanka staje się oblicze i osobowość wychowawcy,
- zasada dobra dziecka - we wszystkich etapach i formach procesów wychowania. Oznacza ona że interes, korzyść, własne dobro, bezpieczeństwo i wszechstronny rozwój dziecka staje się głównym i bezwarunkowym motywem oraz wskazówką działania wychowawcy,
- zasada przykładu - jest wyrazem powszechnego przekonania, że wszystkie wartości, ideały, treści, a także przekonania, postawy i umiejętności jakie faktycznie posiada i prezentuje wychowawca, stają się normą i wartością, a przez to faktyczną treścią procesów wychowania i treścią przekazu. Jednak te wartości i umiejętności trzeba najpierw samemu posiadać, by móc przekazać je innym,
- zasada projekcji pedagogicznej - w niej podkreśla się umiejętność patrzenia na wychowanka, jego oczyma. Oczywiście nie chodzi tu o to, by przejąć jako własną tę jego perspektywę patrzenia i pojmowania spraw, ale po to, aby zrozumieć jak do niego mówić, jak się zachować by być zrozumiałym, ponadto, by zyskać zaufanie i otwarcie się dziecka,
- zasada więzi emocjonalnej z wychowankiem, tzn. nawiązania i utrzymania z nim bezpośrednio, osobistego, ciepłego kontaktu. Chodzi o predyspozycję kontaktowości

wychowawcy z wychowankiem. O kontakt osoby wolnej z wolną, o kontakt niewymuszony - a chciany, czasem wyczekiwany, rosnący, mogący zawładnąć dzieckiem, a przy tym o kontakt wyrażający całą godność osoby, również dziecka,

- zasada poszanowania osobowości - wychowanka, dostrzegania i doceniania jego niepowtarzalnej osobowości, wymagającej szacunku. Po mistrzowsku tę prawdę wyraził Janusz Korczak - wspaniały i wierny wychowawca młodzieży: *To nie prawda że to dziecko - to już człowiek, tyle że jeszcze maleńki.*
- zasada profesjonalizmu - w wychowaniu, opiece i nauczaniu. Wymaga ona od wychowawcy - w imię etyki zawodowej i skuteczności działań - czynienia wszystkiego kompetentnie i fachowo, umiejętnie i dojrzałe (Homplewicz, 1996, s. 71).

Twórca szkolnictwa ludowego, patron nauczycielstwa święty Fan de Salle, stworzył dwanaście cnót dobrego nauczyciela. Natomiast, Charles Gatt członek zgromadzenia braci szkół chrześcijańskich, podaje komentarz tych "dwunastu cnót dobrego nauczyciela", wskazując ich aktualność dla współczesności:

- nauczyciel poważny - postępuje z godnością, nie pochopnie, nie wrzeszczy, nie wybucha śmiechem, nie unosi się gniewem, nie trzaska drzwiami, zasługuje na szacunek,
- nauczyciel powściągliwy - w słowach, nie gadatliwy, łatwiej zdobędzie posłuch i zaprowadzi ład,
- nauczyciel pokorny - nie jest skłonny do przechwałek wobec uczniów i nie poniża godności ucznia,
- nauczyciel roztropny - cechuje się rozsądkiem i praktycznym przewidywaniem,
- nauczyciel mądry - wypowiada słowa wyważone, przemyślane, odpowiedzialne,
- nauczyciel cierpliwy - posiada zdrową tolerancję w stosunku do uczniów i ich błędów; czasami umie przymknąć oczy,
- nauczyciel dobry - posiada maniery i kulturę bycia,
- nauczyciel czujny - niczym dobry pasterz troszczy się o swoich uczniów w klasie, na przerwie i poza murami szkoły.

Mówiąc o etyce zawodu nauczyciela, nie można pominąć norm moralnych regulujących

współpracę i współzycie w zespołach nauczycielskich. Warunkiem powodzenia w pracy wychowawczej jest utrzymanie właściwej atmosfery w gronie nauczycielskim. Ważną sprawą jest dbałość o autorytet zawodu oraz konieczność obwarowania dyskrecją posiedzeń rady pedagogicznej, rozmów, spraw służbowych i życia prywatnego kolegów. Należy dbać o to aby dobra sława zawodu, którą podtrzymujemy na zewnątrz, znajdowała pokrycie w rzeczywistości, aby pomiędzy nauczycielami panował wzajemny szacunek i życzliwość. Konflikty szybko przenikają do młodzieży i środowiska, obniżając nie tylko prestiż danego zawodu nauczycielskiego, ale także efekty jego pracy. Każdy nauczyciel powinien mieć świadomość własnych niedociągnięć, ułomności oraz wad zawodowych.

Praca dydaktyka wykonywana przez dłuższy czas, może wywołać u niektórych osób specyficzne ułomności charakteru. Ich nasilenie bywa czasem niezauważalne, ale może utrudniać harmonijną współpracę i współzycie w szkole. Do niepożądanych cech charakteru nauczyciela zaliczyć można, m.in.:

- apodyktyczność i upór;

Apodyktyczność - sposób bycia lub zachowania polegający na narzucaniu innym swojego zdania, na ogół w sposób wykluczający sprzeciwi.

Upór - zachowanie ludzi, jak i zwierząt, charakteryzujący się powtarzaniem tych samych zachowań, decyzji, prośb lub wyrażaniem tych samych poglądów, niezależnie od zmieniających się warunków otoczenia, czy otrzymania nowych informacji lub wiedzy.

Osoby, cechujące się apodyktycznością i uporem, usiłują zawsze i wszędzie wykazać, że to one i tylko one mają rację - nieraz wbrew logice i oczywistym faktom. Uzgodnienie z nią jakiegokolwiek sprawy jest trudne, czasem wręcz niemożliwe. Cecha ta jest u nauczycieli bardzo niepożądana, ponieważ umysł „starego” nauczyciela zamknięty jest na nową wiedzę. Taki nauczyciel trzyma się zasady „Ja przeżyłem swoje i wiem lepiej”.

- osłabienie samokrytycyzmu i samouwielbienie;

Samokrytycyzm - zdolność do obiektywnej, krytycznej oceny samego siebie

Samouwielbienie - ślepe zapatrzenie w swoją osobę, widzenie w sobie ideału.

Nauczyciel, którego charakteryzuje osłabienie samokrytycyzmu i samouwielbienie, we własnym mniemaniu jest wcieleniem doskonałości, dobrego smaku. Nie ma od niego lepszego metodyka i wychowawcy. Sam siebie podaje jako wzór kolegom, rodzicom, młodzieży. Ponieważ jest doskonałością, nie pogłębia swojej wiedzy, bo przecież on

wszystko wie. Czynnikiem hamującym rozwój tego schorzenia może być rozsądna krytyka ze strony środowiska.

- drobnostkowość;

Drobnostkowość - przywiązywanie zbyt dużej uwagi do nieistotnych detali, a pomijanie rzeczy ważnych.

Drobnostkowość i powierzchowność wyrażają się w zwracaniu uwagi na mało znaczące szczegóły, w przecenianiu ich wagi dla całości. Przykładem może tu być na przykład nauczyciel historii, dla którego bitwa pod Monte Cassino jest ważniejsza od całej II wojny światowej.

- skłonność do plotkowania i intryg;

Plotkarstwo - rozprzestrzenianie fałszywych, niesprawdzonych pogłosek, skutkujące utratą dobrego wizerunku osoby której dotyczą.

Intryga - *chytre, podstępne działanie, zwykle przez wzajemne skłócenie jakichś osób, zmierzające do osiągnięcia jakiegoś celu.*

Skłonność do plotkarstwa oraz intryg pojawia się najczęściej wśród nauczycieli małych szkół. Jeśli celem plotki jest poróżnienie ludzi między sobą, to mamy do czynienia z intrygą, którą należy traktować jako czyn zdecydowanie sprzeczny z etyką.

Takie zachowanie może być wywołane błahostkami takimi jak nowe auto kolegi, bądź większy szacunek drugiego nauczyciela u uczniów.

- nadwrażliwość;

Nadwrażliwość - przesadna zdolność przeżywania emocji i odczuwania wrażeń.

Nadwrażliwość i wybuchowość objawiają się silnymi relacjami na słabe nawet bodźce, dopatrywanie się w każdej uwadze, czy nawet radzie ataków na swoją osobę, częstym okazywaniem zniecierpliwienia, wyolbrzymianiem trudności. Człowiek przewrażliwiony mylnie ocenia motywy działania innych.

- znieczulenie;

Znieczulenie jest najgroźniejsze w swoich konsekwencjach społecznych. Człowiek znieczulony ogranicza swą aktywność do minimum. Unika wchodzenia z kimkolwiek w konflikt, ale też nie można na niego liczyć w żadnym przedsięwzięciu. Znieczulenie nauczyciela, szczególnie wobec uczniów, może doprowadzić do sytuacji w której to uczeń kontroluje przebieg zajęć lekcyjnych. Ponadto, może doprowadzić do „wejścia na głowę” uczniów nauczycielowi.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WYŻSZA SZKOŁA
GOSPODARKI
W BYDGOSZCZY

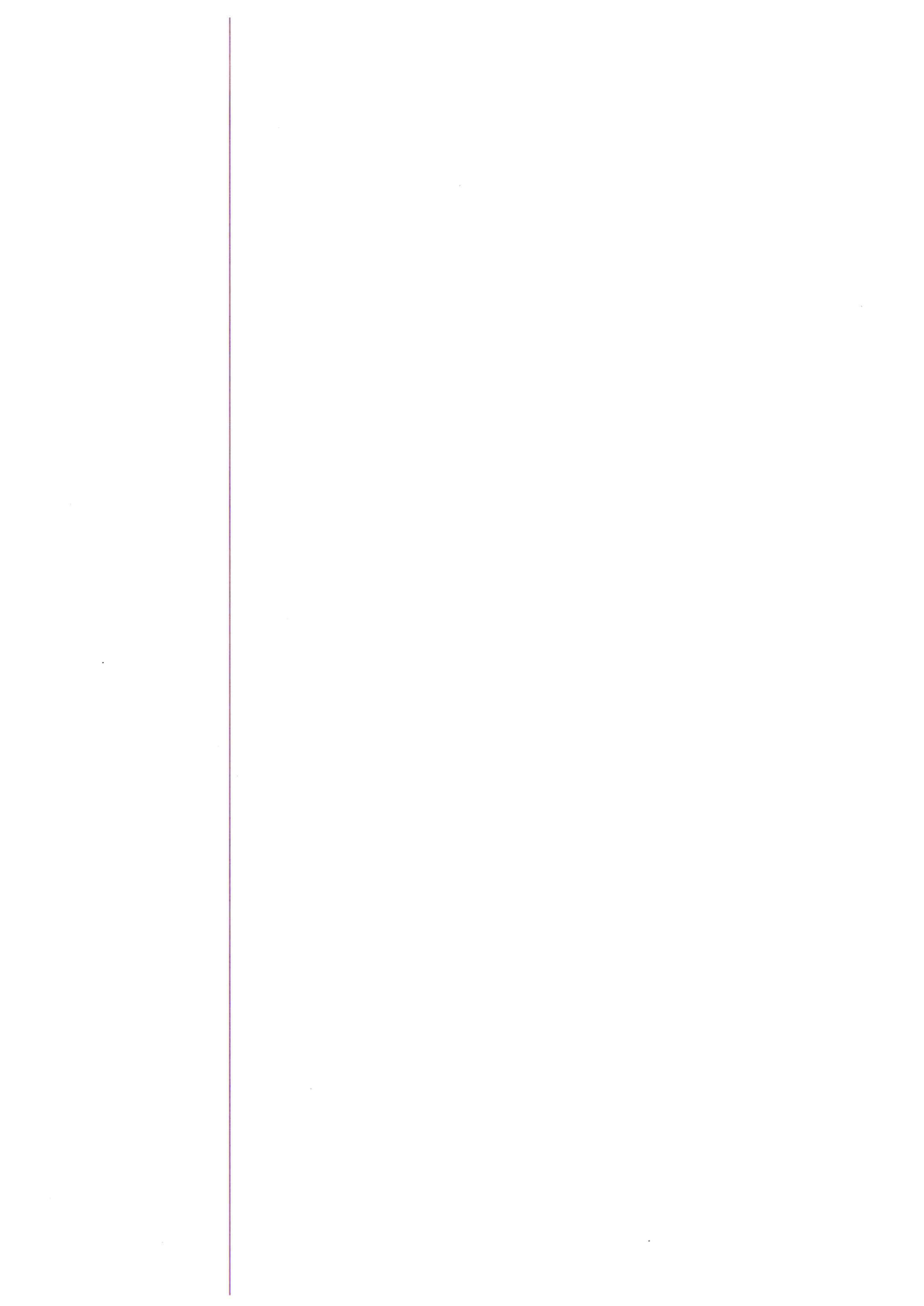
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zgodnie ze swoją naturą dzieci i młodzież szukają kontaktu z ludźmi i rzeczami. Szukają wzorców i ideałów. Naturalne oddziaływanie na siebie ciągłego kontaktu dziecka i odwzajemnienie tego przez nauczyciela ukształtowane później zainteresowania, przystosowania społeczne i emocjonalne. Aby stworzyć taki kontakt pomiędzy nauczycielem a młodzieżą, wychowawca nie może być tylko kimś kto przekazuje wiedzę książkową, stawia oceny, karze lub nagradza. Nie może być zimnym mechanizmem, kimś, kto stwarza przepaść i dystans między szkołą a uczniem. Jego postawa, odpowiedzialność za wykreowanie drugiego człowieka powinna zmierzać w kierunku stworzenia przyjacielskich stosunków, zapanowania radosnej atmosfery zaufania i wzajemnego szacunku. Nauczyciel humanista nigdy nie powinien odrzucać swoich uczniów, ich radości, smutków oraz problemów. Jego opieka, zainteresowanie podopiecznymi nie powinna być obowiązkiem, lecz samoistnym dążeniem do życia ich problemami, służenia pomocą w szkole i poza nią, stwarzania swoistej więzi, która może i powinna przetrwać długi czas po opuszczeniu szkoły przez wychowanków.

Wychowawca - przyjaciel powinien widzieć w uczniu drugiego człowieka, wywierać na niego pozytywny wpływ, wzbudzać w nim poszanowanie do własnych przekonań. Powinien czuć się odpowiedzialny za drugiego człowieka, za kogoś, komu pomogło się ukształtować swe poglądy, przekonania, zaszczerpić własne idee. Wiedza, którą przekazuje uczniom pedagog lubiany i szanowany, jest o wiele szybciej i lepiej przyswajana, niż ta którą przekazuje człowiek obojętny, czy wręcz nie lubiany. Rolą wychowawcy jest wczuć się w problemy ucznia, pomoc w znalezieniu ich, służenie radą. Nauczyciel powinien być dla młodych wychowanków partnerem, budzącym zaufanie, osobą, która przychodzi na myśl uczniowi, gdy ma jakiś problem. Powinien zachęcać do rozmowy, zwierzeń.

Oczywiście oprócz tych cech zawód nauczyciela wymaga doskonałego przygotowania merytorycznego, ogromnej wiedzy i nieustannego samokształcenia. Kimże byłby wychowawca, nawet największy przyjaciel ucznia, nie potrafiący w sposób ciekawy i rzetelny przekazać mu swej wiedzy. Byłaby to źle pojęta przyjaźń, nieposzanowanie ucznia jako partnera i wychowanka. Szkoła powinna wytwarzać wzorce, wartości, wskazywać cele dla młodego człowieka, zapewnić mu rozwój, przygotowanie i doświadczenia potrzebne do życia i kontaktów międzyludzkich. Zawód nauczyciela nie jest zawodem mechanicznym, wyuczonym. Jest do niego potrzebne powołanie i autentyczność. Sprzedaż wiedzy to nie

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

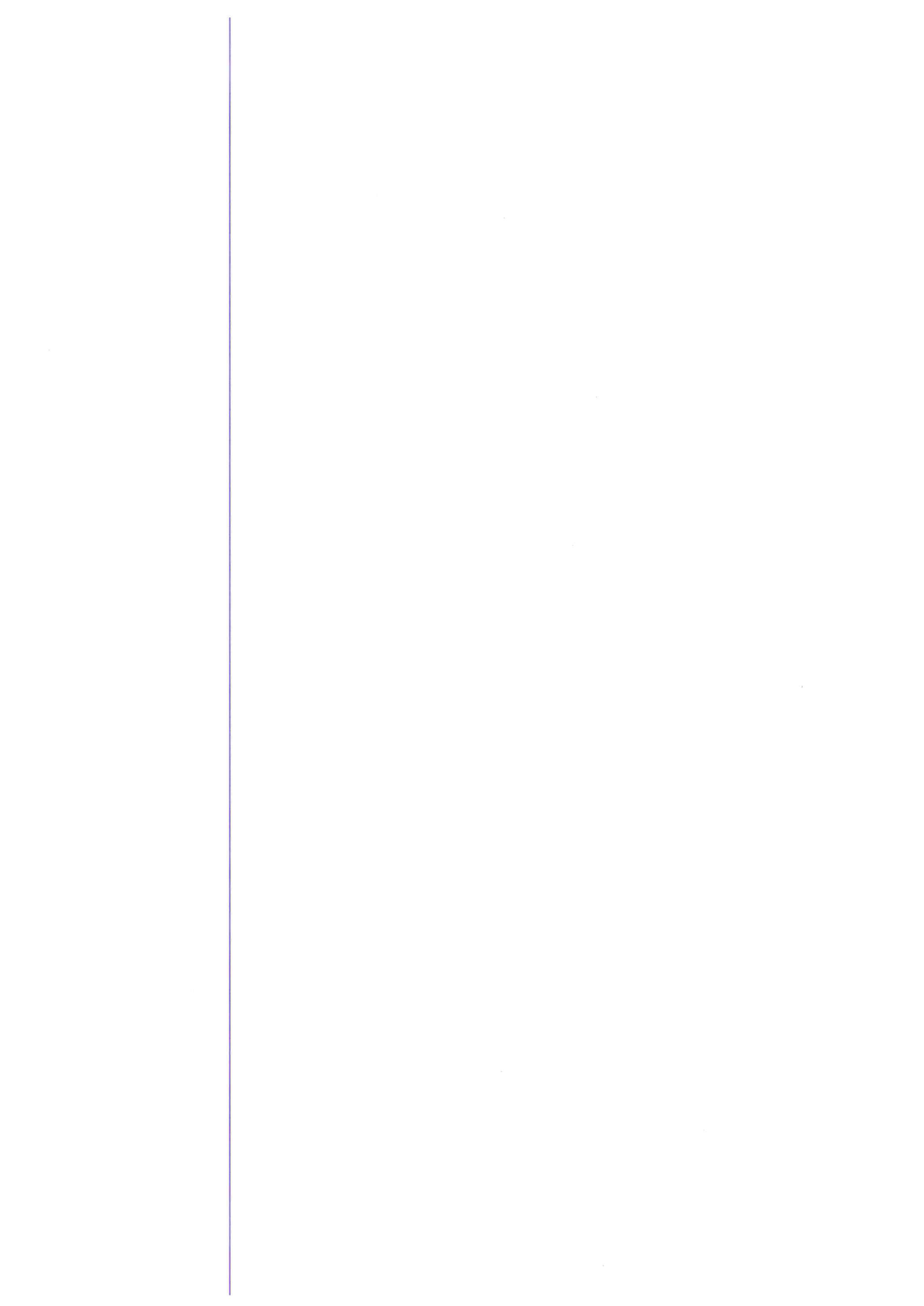
zawód, to stan ducha, przekaz własnej energii, doświadczenia i osobowości. Dydaktyk nie może wpajać uczniom pewnych zasad, samemu wyznając inne, nie może być aktorem, pracownikiem najemnym, który kończąc pracę w szkole i staje się innym człowiekiem, nie mającym zbyt wiele wspólnego z tym, który w pracy kieruje swoimi uczniami.

Autentyczność jest to cecha najbliższa wychowawcy, cecha wyróżniająca każdą jednostkę z tłumu. Coś co pozwoli wychowankowi zaufać i zrozumieć nauczyciela, właśnie jako człowieka. Jest to bardzo ważne w dzisiejszym zmaterializowanym świecie. Jest to warunkiem tego, aby młodzież długo jeszcze po opuszczeniu murów szkolnych dalej identyfikowała się z ideałami zaszczerpionymi przez nauczyciela. Pedagodzy powinni czuć się odpowiedzialni za swych podopiecznych za obraz świata stworzonego przez nich samych rękami i umysłami swych wychowanków.

Współczesny etos nauczyciela musi być niejako ciągle przepracowywany, bowiem wyzwania, jakie stawia przed edukacją każdy wiek, są wyjątkowe, wieloaspektowe, wymagające mistrzostwa, a jednocześnie partnerstwa z drugim człowiekiem. Można więc powiedzieć, że *bycie nauczycielem jest tajemnicą życia osobowego. Jak każdy dar, można go chronić, wspomagać, rozwijać, kultywować* (Sawicki, 2005, s. 44).

Każdy nauczyciel przede wszystkim musi umieć współpracować z uczniami. Musi opanować sztukę dialogu i negocjacji społecznych, gdyż musi zdawać sobie sprawę z istnienia ucznia, aby móc otworzyć się na jego doświadczenie. Poprzez swoją postawę staje się niejako gwarantem otwarcia możliwego potencjału ucznia. Taka współpraca między nauczycielem, a uczniem staje się bodźcem do kreatywności i twórczości, nie tylko ucznia, ale i samego nauczyciela. Jest to również otwarcie na perspektywy, które przekraczają stereotypowe myślenie o trudnej terażniejszości. Taka współpraca jest wspólnym patrzeniem obu podmiotów edukacji w przyszłość, która jawi się jako szansa realizacji siebie, poprzez odkrywanie prawd o sobie w otaczającej rzeczywistości. We współpracy nauczyciela z uczniami, oprócz kompetencji moralnych potrzebne są kompetencje komunikacyjne, kreatywnego współdziałania, a także informatyczne. Bardzo wiele zależy od osobowości nauczyciela, od jego autorytetu wśród uczniów, od szacunku jaki wzbudza oraz od jego poświęcenia się sprawie wychowania.

Kolejnym elementem etosu nauczyciela jest bycie człowiekiem perspektyw. W ramach zajęć, dydaktyk, winien być kimś, kto prowadzi człowieka do pełni rozwoju, kto przewodzi wśród zawilości ścieżek życiowych i nieustannych wyborów, kto umie mądrze doradzić lub

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

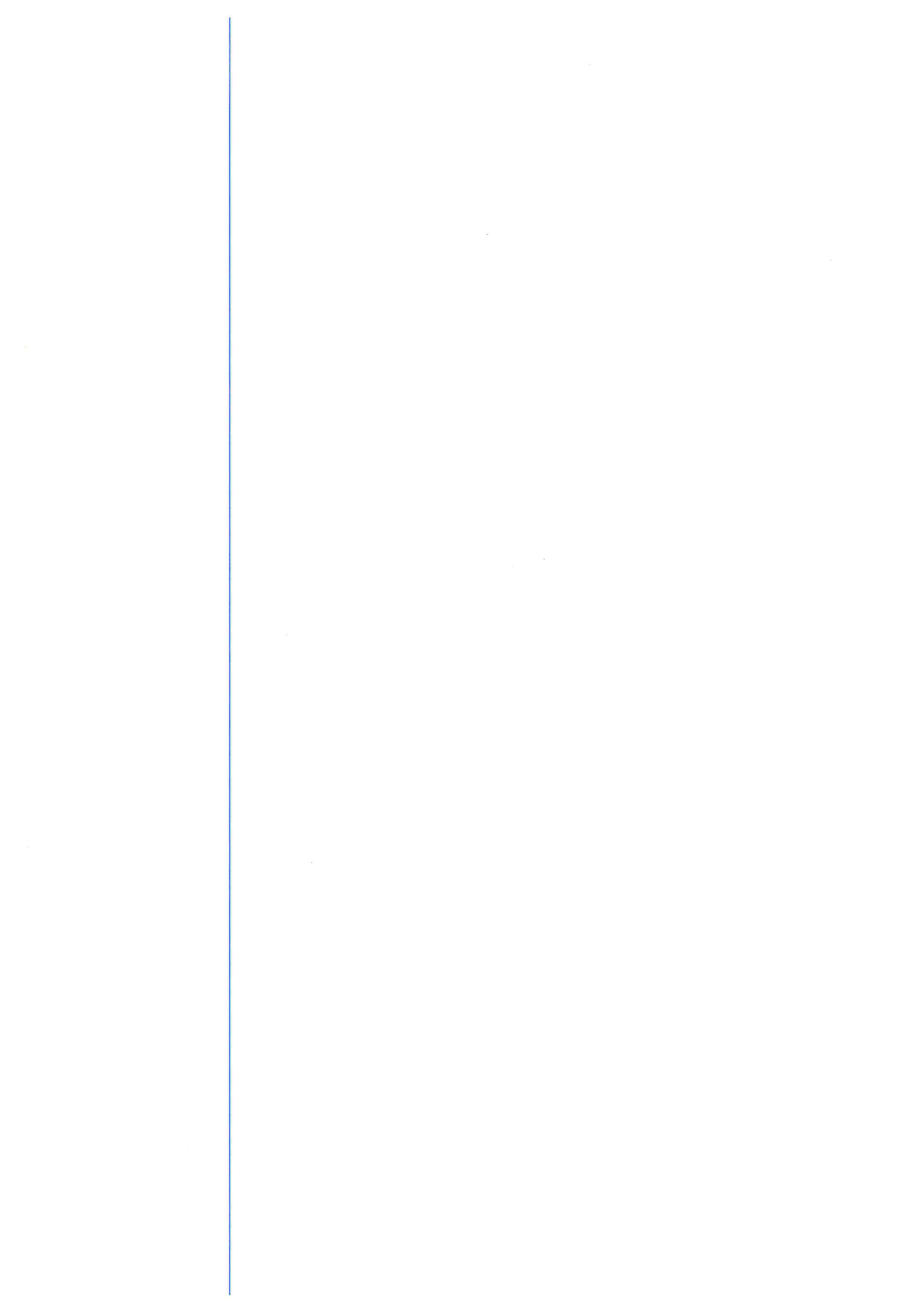
odradzić, kto troszczy się o to, aby każdy człowiek nie stawał się biernym twórcyem dziejów i wielkich mocy politycznych, lecz był samodzielnym podmiotem, sprawcą własnego losu i współtwórcą pomyślności społeczeństwa. Nauczyciel musi pamiętać, że wspomaganie rozwoju ucznia oraz siebie samego polega między innymi na pomnażaniu zasobów, które wzbogacają wzrastanie. Takim zasobem jest kreślenie perspektyw, w których zarówno nauczyciel, jak i uczeń odkrywają, że mogą więcej niż im się wydaje. Jest to zatem kształtowanie systemu motywacyjnego, który umożliwia dążenie do wyznaczonych celów. Aby te cele osiągać trzeba walczyć z edukacyjnymi stereotypami, które stanowią źródło zniechęcenia i wycofywania się.

Spółczesność zarówno dawniej, jak i współcześnie, w dobie elektronizacji intelektualnego przekazu, potrzebowała i nadal potrzebuje wybitnych nauczycieli, którzy nade wszystko powinni cieszyć się społecznym szacunkiem i powinni być obdarowywani ludzkim uznaniem za trud ich pracy. Sami natomiast powinni reprezentować autorytet, szczerą postawę oraz zaangażowanie, które będą bodźcem do podnoszenia etosu współczesnej polskiej szkoły. Współczesny człowiek i całe społeczeństwa, żyjące w procesie dehumanizacji, kiedy niejednokrotnie dominują wartości jedynie pozorne, gdy neguje się i podważa moralność, przeżywają kryzys wychowania. Kryzys ten dotyka zarówno uczniów, jak i rodziców, i wychowawców, i aby ten kryzys pokonać niezbędna jest ścisła współpraca między tymi trzema jednostkami.

Dzięki takim działaniom dziś szkoła powoli odzyskuje prawdziwość, wolność, coraz bardziej życzliwe otwarcie wszystkich ku wszystkim. Na nowo staje się kuźnią myśli i miejscem kształtowania ludzi otwartych na wartości ogólnoludzkie: kulturalne, moralne i religijne. Szkoła odnajduje właściwe sobie miejsce. Staje się służebna w stosunku do rodziny. Stara się kontynuować wartości światopoglądowe i etyczne wszczepiane dzieciom oraz młodzieży, zgodnie z wielowiekową tradycją chrześcijańskiej kultury narodu. I jeśli nawet praca nauczyciela nie jest dziś doceniana, to trzeba pamiętać, że dla dobrego pedagoga radością jest to, że *Rzeczypospolite będą, jakie ich młodzieży chowanie.*

Zamiast podsumowania... 10 przykazań nauczyciela

1. Kochać dzieci i młodzież (często ich chwalić).
2. Mieć otwartą głowę, stale zgłębiać swoją wiedzę.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

3. Dotrzymywać terminów i obietnic.
4. Mieć poczucie humoru.
5. Być uczciwym i tolerancyjnym.
6. Nie ośmieszać i poniżać nikogo.
7. Nie oceniać zbyt pochopnie.
8. Konflikty rozwiązywać nie siłą, ale przez dialog.
9. Rozmowę zaczynać od tego, co łączy, a nie od tego, co dzieli.
10. Być zawsze gotowym do pomocy swoim wychowankom

Źródło: <http://www.profesor.pl/publikacja,6138,Artykuly,Propozycje-dla-nauczycieli-10-przykazan-dobrego-nauczyciela> (2.07.2014 r.).

